

Penge bleve opbevarede i Theatrets Reservefond eller i Corp Akademis Kasse, som aldeles ud paa Et; de vare lige stikke. Det var under Indtrykket af forskjellige Udtalelser fra Finansudvalgets Ordførere, at Folkethinget gik ind paa at vedblive med de femaarige Tilbud, og det kan ikke betvivles, at det maatte have paahvilet den daværende Minister som en Pligt at have oplyst Thinget om hans Opfattelse deraf, naar han allerede den Gang havde den Opfattelse, at han havde den Kjel, som Ordføreren den Gang benegtede, at han havde. Altsaa, den Indrømmelse, som Ministeren ved sin Raushed under disse Forhandlinger gjorde (Hall: Maa jeg bede om Ordet!), er for mig det stærkeste Bidnesbyrd om Mangelen paa Berettigelse til at gjøre denne Umændelse af Reservefonden. Jeg negter derfor ingenlunde, at det kan have sin Betydning, at man indrømmede Theatret Myndighed til at opspare en Reservefond. Dennes Betydning er derfor ikke underkendt; thi naar der til en Tid bliver Spørgsmaal om Anvendelse af Reservefonden, vil man altid uden at indrømme Ministeren Dispositionensret derover dog kunne komme til Bevillingsmagten og sige: disse Penge har Theatret opsparet ved sin Sparommelighed, ved sin dygtige Bestyrelse, og det er ikke mere end billigt, at der ogsaa gives det Bevilling deraf til de og de Diemed, som staa i Forbindelse med Theatrets rette Udstyrelse eller i anden Retning. Dette kunde altid gjøres gjældende og tale for, at man indrømmede Theatret at kunne opspare en Reservefond, selv om man ikke derved indrømmede, at denne Reservefond var stillet til Ministerens Disposition uden Bevilling. Jeg har ikke villet tilbagegive disse Ytringer, skjøndt vi ved en senere Sættighed komme ind derpaa, men efter de bestemte Udtalelser, som ere faldne faavel fra det ærede Medlem for Frederiksberg (Hall) som fra den ærede Minister, tror jeg, at det er paa sin Plads, at ogsaa den modsatte Opfattelse kommer til Orde. — Jeg vil som en Notits kun bemærke overfor det ærede Medlem for Frederiksberg, at naar han syntes at beklage Theatret farlig med Hensyn til et Punkt, at det nemlig er kommet til at mangle den kongelige Ansættelse i større Omfang end tidligere, tror jeg ikke, at det ærede Medlem i Grunden er berettiget til at beklage dette eller udtale, at Theatret derved har lidt saa stort Tab, at det er mere værd end mange Tusinde Kroner — saaledes tror jeg, at det var; thi denne Foranstaltning har fundet Sted efter det ærede Medlems egen Indstilling som Minister, idet han nemlig derom i sin Tid udtalte, at Theatret i det Hele var bedst tjent med, at dets Funktionærer paa ganske saa nær ikke vare fast ansatte. Jeg tror derfor, at det ikke bør se ud her, som om det er Folkethinget, der bærer Ansvar for, at Antallet af de fast ansatte ved Theatret er blevet bestaaet. Men dette er jo kun en forbigaaende Bemærkning. — Da jeg har saæet Ordet, vil jeg endnu tilføje

nogle Bemærkninger. Man har stillet stærkt frem her som et Argument imod Flertallets Forslag, at man havde en Forpligtelse overfor Kjøbenhavns Kommune. At dette Argument i sin Tid vilde blive brugt, det havde man allerede i 1870 en levende Følelse af. Medens de tidligere Forslag paa en eller anden Maade havde søgt at udtrykke i Loven en saadan Forpligtelse, værgede Folkethinget sig ivrigt derimod, saaledes at § 1 i Theatretloven af 18de Juni 1870 jo netop kom til at lyde saaledes, at Tilskudet skulde gives uden nogen til Theatrets fremtidige Stilling eller Statskassens Forpligtelse knyttet Betingelse. Det var netop i Følelsen af, at man vilde føre dette Argument i Flden imod os, naar der fremtidig blev Tale om Ordningen af Theatrets Stilling paa en eller anden Maade, at man saa bestemte fastholdt denne Fordring og stillede den i Spidsen af Loven i dens § 1. Man vil dertil sige: Ja, dermed har man friet sig fra den juridiske Forpligtelse overfor Kjøbenhavns Kommune, men ikke for den moraliske; men jeg kan ikke se rettere, end at den moraliske Forpligtelse, her er Tale om, er for Folkethingets Vedkommende fuldstændig afværget ved den Maade, hvorpaa denne Bestemmelse blev fastholdt og i sin Tid indsat. Det har maattet gjøre, at der ikke nu paany burde lyde for os Udtalelser om en Forpligtelse overfor Kjøbenhavns Kommune. Forøvrigt er det ogsaa min Mening, at det her ikke dreier sig om Spørgsmaalet: Theater eller ikke Theater, Stats-theater eller ikke Stats-theater; det foretager ikke her til Afgjørelse. Jeg behøver neppe at sige, at jeg ikke tiltræder de, som det forekommer mig, for varme Udtalelser, der her ere faldne med Hensyn til Theatrets nationale Betydning. Jeg tror, at der deri ligger en ikke ringe Overdrivelse. Jeg skal imidlertid for mit Vedkommende heller ikke paa nogen Maade underkende Theatrets Betydning, men jeg ser den ikke i national Belysning, ikke i Belysning af det Folkeopdragende, men derimod i Belysning af en, jeg indrømmer det, gaunlig Kontrol overfor Emagen; indskrænker man Theatrets Betydning dertil, tror jeg, at man har stillet det under den rette Synsvinkel, og da skal jeg ogsaa — navnlig Theatret maalt overfor Sekondtheatrene — kunne indrømme det dets Berettigelse og dets Vægt, men jeg vil saa dertil sige, at, naar der er stillet i Udsigt her Muligheden af en Overdragelse til Kjøbenhavns Kommune, ser jeg ikke i den kommunale Interesse nogen tilstrækkelig Garanti, netop naar der er Tale om Emagen; for saa vidt vil jeg for mit Vedkommende i alt Fald foretrække et Stats-theater for et kommunalt, men dette foreligger ikke til Afgjørelse her. Det er fra alle Sider med Styrke gjort gjældende, at hvad vi her have søgt at hævede og værgede, er Bevillingsmyndigheden. Ja, denne bliver jo underkendt; Bevillingsmyndigheden er ikke til, høre vi til vor Forbaujelse udtalt, jeg tror for første Gang i